

KATHOLIKUS NÉPLAP.

3. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél — czukorutcza 6. szám. földszint, s a szerkesztőségénél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

Pest, január 19. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással fél-évre 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

A galamb-pósta.

Hallgatva tért vissza a kis Gertrud anyjával Bécsből, hol nagyszüleinél ebédelt. Mi lehet oka annak, hogy e gyermek ma olly csendes? Még csak a kocsiból sem tekintett ki, holott máskor minden elmenő magára voná az élénk leányka figyelmét. Gyümölcsoltó holdogasszony napja volt, s már reggel kérdezé a kis leány anyját, valljon itt vannak-e már a kedves madárkák, s nem egyet a földeken megpillantott varjúk közül kakuknak nézett, mellyel már rég kívánt megismérkedni. Tekintete egyik fától a másikhoz vándorolt, fejledező bimbókat keresvén, s egyszer egy virágzó mandulafácskára találván, nagy örömmel kiálta fel. Mindez nem érdeklé most őt, még a tisztá égen ragyogó csillagok sem csaltak ki belőle ma egy csodáló szavat sem, mivel gondolatai Afrikában időztek a szerecseneknél, kikről annyit beszélt ma délben Dr. Knoblecher, az apostoli helyettes.

Gertrud gyermekded egyszerűségében kéré e papot, vigye őt magával, hogy a gyermekeknek szent történeteket mesélhessen, s midőn a hittérítő biztatá, hogy várjon, mire nagy lesz, a füvel vetekedve szeretett volna nőni.

Ezen érzelmek közt a koei az udvarba robogott. Az atya a lépcsőkön elébök sietett, s átkarolá az anyát s gyermeket, a nélkül azonban, hogy sokat kérdezné, miként töltötték légyen a napot; ő hon maradt, mivel nem tetszett néki azon életmód, mellyet ipája házában követtek. Az öreganyát igen szenteskedőnek találta, kikerülte ennek látogatóit, s ma, midőn a hittérítő váratott, annál inkább kerülé a társaságot. Rulán ur egyike volt azon férjeknek, kik nőkben jóváhagyják bizonyos mértékét a vallásosságnak, ellenben ő maga személyére nézve inkább akart az idő szellemének hódolni, az erkölcsiség s becsület azon

korlátai közt, mellyeket ő vont maga magának, mivel egy férfiura nézve lealázónak találá, az egyháznak engedelmeskedni.

Nejének atya, egy magasrangu hivatalnok, eléglé vejében azt, hogy névszerént katolikus, s mivel a mátká még csak 16 évet számlált, sokkal jámborabb volt, hogysem gyanítaná, hogy jegyese különleg olly kötelességeket teljesít, mellyektől szívében idegenkedik. Csak férjhezmente után tevé e szomorú tapasztalást, s most imában kerese menedéket, kérvén Istent: hogy világosítsa meg férjének szívet, s osszlassa szét a sötét felhőket, mellyekkel ennek különben nemes lelkét elborítá a vallástalan nevelés. Mivel igen szerető nejét, tökéletes szabadságot ada ennek, a gyermeket, mellyen szenvedélyes gyengédséggel csüggött, nevelni, mit ez nem késett valódi keresztény értelemben véghez vinni. Semmi sem képes gyermekekben annyira bizalmat gerjeszteni, mintha velük Istenről társalgunk, s így történt, hogy a leányka bensőbbben ragaszkodott anyjához, s a maihoz hasonló benyomásokat szinte félt atyjának felfedezni; nyájasan jó éjt kívánt tehát ennek, a nélkül, hogy ezeket emlitené, s miután közönséges esti imájához még egy Miatyánkot is csatolt volna a szerecsenek megtérése miatt, lefeküdt.

Midőn a család egybegyült a reggelihez, a galambok is szokás szerint az ablakhoz jöttek, s hebo-csátást kérve kopogattak azon. A kis leányka kinyitja, mire a galambok vállaira repülnek, és kezeiből s ajkairól szedegetik a kenyeret; most ugy látszik, mintha egy galambka valamit fülébe sugott volna, mert Gertrud gondolkodóvá lesz, s az öröm virágzó arcácskáját még pirosabbra festi.

Atya foglalatosságához látott, elment megtekinteni a messzeterjedő gazdaságot; anyja a konyhába ment, Gertrudnak ezalatt előkellett mindent készíteni a jövő tanórára, melly alatt anyjától oktatást fog nyerni.

Még gyorsabban mint egyébkor hozá elő írószereit, mert igen fontos dolog forog agyában, egy levél írása — Afrikába. A követet már megtalálta, nem hiába hallott ő beszélni a galambpostáról. Komoly arczczal ül asztalkájához, fejét kis kezére támasztja, kék szemeit égre veti, egy kevéssé gondolkodik, s elégtől mosolylyal a lehető legnagyobb sebességgel beír egy czédulát, melyet csinosan összesz, most nagy babájának ruhatárából kikeres egy piros szalagcsát; azután lesiet az udvarba, magához édesget egy fehér galambocskát, melyet nem kell előbb megszelidítnie a végéből, hogy a levelet a szalagcsával nyakára köthesse. Mivel pedig azt véli, hogy az elválás hosszú időre fog nyulni, az állatocskát gyengéden megcsókolja, s így szól: „repülj tehát Isten segítségével messze a tengeren túl!” Miután a galamb levegőbe emelkedett, s eltűnt szeme elől, Gertrud boldogan tér vissza szobájába.

Mint könnyen gyanítani lehet, a galamb nem igen messze távozott a háztól, a közellevő földek egyikén észrevevé azt az atya, kinek feltűnt a galamb nyak-kötője, kíváncsi lett látni, valjon mi van ahhoz csatolva, s még inkább csodálkozott, midőn azon egy levelet talált, melyet a kis követ, ki örülni látszott, hogy attól megszabadul, örömeit leengede magáról vétetni. A levél felírása ez volt: „Az afrikai szerencsen-gyermekeknek.” Gyermekeinek vonásait ösmervén meg az atya, e következőt olvasá: „Csak tegnap tudám meg, hogy nem hisztek az ur Jézusban, mivel még fölöle sohasem hallottatok. Én azonban igen óhajtanám, hogy azt szeressétek, mivel ő is olly gyermek volt, mint mi, s midőn nagygyá lett, minden gyermeket magához hitt, hogy nékik jót tegyen; s még most is mindent megad nékünk, a miért őt kérjük. Ő mindig hall bennünket, noha mi őt nem látjuk, mivel ő, mióta erántunki szeretetből meghalt, mennyekben van. Ő mindent tud, azt is, hogy néktek ezen levelet írom. Én igen nagyon szeretném, hogy azonnal higgyetek ő benne, mert akkor mindég vig az ember. Magam is eljöttem volna, mivel azonban még kicsiny vagyok, várnom kell, míg nagygyá leszek. Szivemből csókollak benneteket, nevem Gertrud, jól jegyezzétek meg ezt, hogy ha hozzátok jövök, azonnal megismerjétek.”

Benső megindulással olvasá az atya e sorokat, megszágyenulva érezé, hogy ő maga is azon pogányokhoz tartozik, kik olly sajnálatraméltóknak tettek gyermekeinek. Szemrehányásképen viszhangoztak e szavak szivében: „nem hisznek, mivel semmit sem tudnak fölöle” mivel ő, ki Jézus nevét annyiszor hallotta, nem akart ezelőtt meghajolni. Megtanulá ugyan vallásos anyjától e név kimondását, azonban ennek kora halála után a fölébe növő gaz elnyomá a kelő magot. Gyermekegének elhalványult képei most

ujra feléledének. Mennyivel fensőbbnek tetszett neki most gyermekeinek ártatlan egyszerűsége tulajdon hideg, vigasztalan hitetlenségénél, mely még övéihez szeretetét is gondteltjes kinná változtatá, mivel a hitetlenség mindég gyámoltalannak érzi magát. Másképp kellett ennek ezután lennie! ezt átlátta, s nejének és gyermekeinek kellett őt ebben segíteni. Gyors léptekkel tért vissza házába. A galamb követségét már Európában teljesíté.

Podioi Jakab és társai.

Eldölt Jeruzsálem,
Hiába onta vért
A szent kereszt hada;
Fátyol takarja el
Az annyi áldozat,
Az annyi szenvedés,
Az annyi hős-halál
Aratta szép babért.
Oh átkos pártviszály
Galád játékokat
A szent hazában is
Vesztünkre mért uzéd?
— Eldölt Jeruzsálem,
Bibár a legvadabb
Szultán alatt kesereg
Az Isten vérétől
Pirosló Golgotha.
Ott áll lánczban Saphet
— Egykor Bethulien —
Hegyén hatszáz hívő;
Halálra szántak ők,
Ha el nem ismerik
Hitüknek a koránt,
És Jézus szent tanát
Tovább is vallanak.
Közöttük van Jakab,
Syria Custosa
S biztatja társait,
Inkább hogy türjenek
Kint, és ha kell halált,
Mint eltagadni azt
Egy hitvány életért,
Ki értük szenvedé,
Ki őket vérével
Megváltá Golgothán.
Vigaszt és lelket így
Egy hosszú éjen át
Ontott ő társiba:
Mig végre felviradt:
Es a hatszáz hívő
Egymást ölelve át
Jézus hitét vallja,
Megvetve a koránt;
Olly rendületlenül
Mint hősök állnak ott,
Jöjjön bár kin s halál;

Az égre néznek ök
Hangozva éneket,
Isten kegyelmébe
Ajánlvá lelküket:
S im int a bösz Bibár,
Bakók suhintanak,
S patakzó vére foly
Jakab- s hü társinak.

És így mint martírok
Elhaltak a dicsők:
De égben élnek ök,
Szintugy e földön is
Jézusnak népe közt
Mig csak világ leend
Emlékük élni fog!

Berecz.

Missioi tudósítások.

Nt. Smet Jézustársaságbeli papnak levele a párisi és lyoni főgynökség t. tagjaihoz.

Sz.-Lajos, jan. 16. 1852. Nagyon tisztelt urak!
A mult év június 7-én főtiszt. Höcken atyával a „szelid angyal“ gőzhajóra szállottam, mely az Union nevű erősség felé vitorlázott. Ezen erősség Sz.-Lajostól 2000 angol mértföldnyire esik éjszaknyugotnak. Az alkalmat az amerikai szücsárus-társaság több tagjai is használták, hogy a felső Missouri folyó partjain lakó Indiánok közt levő különböző kereskedési állomásokra juthassanak. Hozzájok még vagy nyolczvanan csatlakoztak, kik részint Kanadaiak, Amerikaiak, Franciaiak, Irlandiak, Németek, Svecziak és Olaszok voltak.

A tavaszkor nagy esők jártak, minek az lett a következménye, hogy az éjszakai tartományokban a hó és jég, mely hidegebb időkben oda fen igen meggyül, egészen megolvadt. De hát így a folyóvizek is megáradtak, s folyók és patakok nagy erővel omlottak a Missisipibe, és „a vizek apját“ (mert így nevezik azt a nagy Missisipi folyót az odaváló lakosok) annyira megdagasztották, hogy szemetes habjai mind a két parton vagy husz mértföldnyire túláradtak, s a zöld sikkokat, erdőket, virágos pázsitot, melyek olly széppé tették a folyó partjait, és gyönyörködtették az utasok szemét, egészen elborították. Egy széles tenger volt az egész tájék, s az áradás veszedelemmel fenyegette a partokon fekvő tanyákat. De nőtt is minden pillanatban, az árvíz döntött, a mi csak utjába volt, s magával ragadott mindent, a mi uszhatott.

Máskor illy tájban a nyugoti vizek tele vannak zátonyokkal és kiálló fatörzsökkel, mi a hajózást igen nehezítette. Most azonban a zátonyok egészen elvesztek, s nem sok bajt okozának a kormányosnak, de e helyett más veszedelmek jöttek. A víz egész fölületén

házak, pajták, istállók, földműves- és kertli eszközök uszkáltak vegyesen száz meg száz kiszakított fákkal, a partokon lerakott ölfákat, s egész ácsműhelyeket ragadott magával az ár. Bajos volt hát a hajózás, s minden pillanatban félhettünk a legveszedelmesebb öszveütődésektől. A „szelid angyal“ egész erejével dolgozott a rettenetes folyam ellen, s kétszer tökéletes harcra támadt hajónk és a rohanó ár között, s a tajtékzó habok közt majd egy fertály óráig mintegy mozdatlanul állott: mégis végtére győzött hajónk, mert a gép kemenczéit telehánták szurokkal meg kátrányval.

A nagy áradások, a szüntelen esők, a hideg idő hirtelen változásai bizonyos előjelei a káros hideg lázoknak. E bajokat még a cholera is növeli, mely itt járványossá válik. Hajónkon is mutatkoztak már különbözőféle betegségek, miáltal megszüntek utasaink lármás mulatságai és vig dalolásai. Alig mult el hat nap elutazásunk óta, hajónk már is egy uszó ispotályhoz hasonlított; a tizedik napon az amerikai társaságnak egy ép fiatal legénye a cholera minden jelével lebetegedett, s néhány óra mulva meghalt. A következő napokon még többen betegedtek le ugyanazon nyaválában, s meg is haltak; engemet is illyféle betegség tíz napig ágyban tartott.

Az egész időn át főtiszt. Höcken atya nagy buzgósággal és igaz keresztény szeretettel. éjjel nappal sürgött a betegek körül, ő maga készítette az orvosságokat, s azokkal a betegeket el is látta, a choleraiban sinlöket kámfor-szeszszel dörzsölgette, a haldoklókat meggyóntatta, s a vallás vigasztalásaiban részesítette, a parton ásott sírgödröket beszentelte, s a halottakat az anyaszentegyház szertartásai szerint eltemette. Jó bajtársam ezelőtt izmos férfi volt, ki a szükséggel küzdeni megtanult, a szegény életet megszokta, de a sok munka, fáradozás, meg aztán a folytonos utazások, melyeket mint missionarius a vadakhoz tett, ugyis igen megviselték, most pedig a betegek körüli szüntelen fáradságai még inkább elgyöngítették; de mégis nagy buzgósága semmit sem engedett, bár mint szólítottam, hogy kéméleá magát; neki ment minden bajnak, csak hogy a betegeken segíthessen. Mig ő a keresztény szeretet leghősibb elszántságával szolgált a betegeknél és szenvedőknek, én elszomorodtam, hogy betegségem és gyöngeségem miatt nem segíthettem barátomat. 18-án betegségem choleraivá látzott változni, s én megkértem a jó atyát, hogy gyóntatna meg, s a haldoklók szentségét, az utolsó kenetet adná fel: de épen azon pillanatban más haldoklóhoz hitták meg, miért is így szólott hozzám: „látom, hogy nincs még végveszedelemben, azért majd holnap látjuk egymást.“ Höcken atya az nap három haldoklónál volt. Soha sem feledem, mi azután néhány órával később történt: Höcken atya szobácskája az enyim mellett

volt; éjjeli egy és két óra közt, midőn a hajó föd-
zetén minden csendes volt, s csak a betegek fohász-
kodásai és nyögései hallatszottak, Höcken atya se-
gélykiáltása vert fel mély kábultságomból, s nagy
nehezen ágyához vánszorogtam. A jó atya nagy haj-
ban volt, s kérésére meggyóntattam. Dr. Evan egy
igen ügyes és jószívű orvos mindent megkísértett,
hogy csak fölgyógyithassa, de hasztalan. En tehát fel-
adtam a főtiszt atyának az utolsókenet szentségét; ő
imádságaimra egész nyugalommal és példás ajtato-
sággal felelt, de látszólag gyöngült; s mivel magam
sem bizhattam mint beteg életembe: megkértem, hogy
ha lehetséges volna gyóntatna meg, ő szívesen bele-
egyezett, s én sirva térdeltem le ágyánál, ki Krisz-
tusban testvérem, őszinte barátom, s a vadonban hü
bajtársom volt; letérdeltem magam is majd a halállal
tusakodó, s meggyóntam a már haldoklónak! végre
már nem szólhatott, jóllehet még tudta mind, a mi
körötte történt. En az Isten szent akaratára bízam ma-
gamat, s miután előtte a haldoklók imádságát elolvas-
tam, s a teljes bucsút, mellyet az anyaszentegyház a
halálos órában enged, fölötte elmondottam volna, lel-
két kiadta.

Höcken atya utolsó 15 évét az Indiánok közt
töltötte, kik őt különösen tisztelték; de meg is ér-
demlette ám tiszteletüket, mert csak egyedül nekik élt;
igazi atyjok, betegségekben orvosuk, szükségekben
és kétségeikben tanácsadójuk, és őszinte barátjuk volt.
Ha volt valamije, a mit velök megoszthatott, mint a
gyermek örült, mert hiszen legfőbb gyönyörűsége
volt, ha közöttük lehetett. A jó atya az Isten kezében
üdvösség eszköze volt, hogy szent evangéliomát ezer
meg ezer pogánynak hirdesse. Apostoli buzgóságát
tanusítják: a sok templomok, mellyeket fölépített, a
buzgó gyülekezetek, mellyeket az Indiánok közt létre-
hozott. S azért méltó volt rá, hogy annyi fáradságai
után mint a keresztény szeretet martyrja haljon el.

Az utazók igen megilletődtek, midőn annak lel-
ketlen tetemét meglátták, ki nekik mindnyájoknak
mindenök volt, ki őket épen most hagyta el, midőn
leginkább rászorultak volna. Mindég hálásan emlék-
szem vissza azon szorgoskodásra, mellyet betegsége
alatt az utasok iránta tanusítottak: s halála után közö-
sen megegyeztek, hogy a jámbor missionarius testét
nem fogják a vadonban elhagyni. A halottat tehát erős
koporsóba tették, melly belülről egészen kátránnyal
volt kikenve, és a kis Sciouse folyó torkolatánál,
szép pázsiton, az egész hajósnép jelenlétében az anya-
szentegyház szertartásaival eltemették. S miután a
„szelid angyal“ egy hónap mulva ismét visszatért, a
halottat kiásták, és a Jesuitáknak Florissant városban
levő noviciatusába hozták, s most ott nyugszanak a
főtiszt atya tetemei többi bajtársai között, kik még
előtte költöztek ki e világból.

Höcken atya halála, melly Isten előtt olly dicső
volt, szomorúsággal fogta el az utasok sziveit, de e
szomorúság sokaknak üdvére volt, kik t. i. már régóta
elszokták hanyagolni a poenitentiaritás szentségét.
Mindjárt a temetés után sokan jöttek hozzám gyónni,
és életök megjobbítása iránt tanácsot kérni. Ezekután
még öt utazó lett a halál martaléka, kik utolsó órá-
jokban mindnyájan az anyaszentegyház vigasztalásai-
ban részesültek. Engemet betegségeim lassankint el-
hagyott, s néhány nap mulva annyira felüdültem, hogy
a hajó fedezetén a sz. miseáldozatot a mindenható és
jóságos Istennek szerencsés megszabadulásunkért be-
mutathattam, és a betegeknek ezental folyvást szol-
gálhattam.

Mentül följebb jutottunk a folyón, s mentül kö-
zelebb jöttünk az Indiánok tanyáihoz, annál inkább
elhagyott bennünket a nyavala, és annál kevesebb
gondot okozott.

Ujra gyönyörködhattunk tehát a vadonnak szép-
ségein, s elmélkedhattunk e tágas pusztáknak, de kü-
lönösen szegény lakosaiknak jövőjéről. Mindezekről,
uraim, további leveleimben, mellyeket főt. főnökünk
által fognak megkapni, bővebben fogok szólni, s
belölök megtudják: mi érdekést és épületeset tapasztal-
tam a vadakkal való társalgásomban, mi történt ve-
lem hosszú és veszedelmes utamon, mellyet épen most
végzettem be.

S ezekután vagyok, nagyontisztelt uraságtoknak
engedelmes szolgálója

Smet J.

Jézustársaságbeli pap.

Isten gyermekeiknek fizeti vissza!

Idei szünnepnapjainban a regényes fekvésű só-
kincstári javadalmakat látogattam meg, s augusztushó
közepé táján Ischlbe értem, hol a helybeli plebános
urat látogattam meg; ki épen keresztelőt irt az anya-
könyvbe. A dolgát végezvén, igen szívesen fogada, s
minthogy már déltáj volt, egyszerű ebédére magánál
fogott. Mig ő vendége érkezett ment jelenteni a kony-
hába, elég szerénytelen voltam az anyakönyvet la-
pozgatni. Egyik lapon a „Keresztülők“ rovatsorá-
ban legnagyobb csudálkozatomra Ő császári Fensége,
Zsófia főhercegné nevét pillantám meg. En azt gon-
dolám, bizonyosan valamely hercegi csecsemőnek
adott az isteni gondviselés illy magas keresztanyát: de
bámulatom s kíváncsiságom legfőbb fokra hágott, mi-
dőn az „Atya“ rovatsorban egyszerű sóvágó pór ne-
vét lelém. E közben belépe a helybeli plebános ur is,
kit azonnal a dolog hogymiképp történte felől kérde-
zék, el nem gondolhatván, miképp kaphata illy egy-
szerű falusi ember gyermekének illy magas kereszt-
anyát. Tüstént elmondom, foglaljon csak helyet, szóla

a plebános ur; mi megtörténvén, ekkép beszélt el a történetet: Ő cs. Fensége Zsófia, osztrák főhercegné az 1837-ik év egyik vasárnapjának szép reggelén egyszerű öltözékben Ischl kellemes sétányain járdalt föl s alá szerencsés házassága reményteljes magzataival, midőn ünnepi ruhájában, csecsemővel karjain, egy pór lépe föl az utra, és néze köröskörül mindenfelé; ez megmegállta pillanatonkint, vakará füle mellékét, ismét körültekinte, néze mindenfelé, mintha várt volna valakit. Ugyan e nap rekkenő melege a pór kisdedére nem legkellemesben hatott, s azért keservesen kezdte sírni, mi a falusi ember zavarát föltünően nevelte. Kisdede lecsendesítéseül köpadra ereszkedék, hol néhány pillanat múlva a főhercegné álla előtte.

„Ugyan miért hordozza kelmed e kisdedet itt e szörnyű melegben?“ kérdé a főhercegné a kisdedhez hajolván, ki nyájás édesgetéseire tüstént elhallgata.

„Ugy ám, az ilyen urinépféle bizon csak beszél a mint érti, válaszolá a pór, én sem tennem, ha nem kéne! mi ott fön a hegyek között lakunk, én és feleségem, ott a sóhegyen, s ehhez a fárához tartozunk. Ma kellene megkereszteltetnünk ezt a kisdedet, de ha egyszer sósírnok ur, kinek keresztatyjának kellende lennie, épen a bábával ideérkeztemkor távozott hazól, Gmundenbe kellvén mennie. Most nem tudom, mitevő legyek, a bábaasszony elment más komát keresni; de olly soká késik — addig elveszelődhetik ez a szegény kis gyermek.“

„Ha csak ez a baj, szóla a főhercegné, ezen segíthetünk, én és férjem elmenünk keresztszülőkül.“

„Oh csak ne kötekedjék!“ szóla a pór.

„Valóban nem, mi elmenünk.“

„Ugy hát igen szépen köszönöm, mondá a megörült atya, az Uristen megfizeti gyermekeiknek.“

Érzékenyülten szólítá a főhercegné az ablakban könyöklő férjét, s pár percz múlva a büszkén lépdelő pórt a szentegyházba követék.

De ki birná leírni bámulásomat, midőn a fenséges keresztszülőket megismerém, örömteli félelmet a szegény sóvágónak, midőn a főhercegné a kis lánykát a keresztvizent tartá, s az ő még örvedetesb meglepetését, midőn az ünnepies szertartás után gazdagon megajándékozva hazabocsátatott, hova örömittasan érkezek, s hol az első órákban illyféle tördelt szavaknál egyebet képtelen volt szólni: „asszony, azon kegyelem, azon becsület, a mi fenséges főhercegnénk és főhercegünk, Zsófia a kis lány neve!“

„Én Istenem, e becsület!“

„S ez a sok pénz, csak nézz ide, nem is néztem tovább, és lásd ollyan jók voltak hozzám, csak nézz ide, anyjok, itt csokolá meg a kegyelmes főhercegné, Isten tartsa és áldja meg őt, és az egész császári családot!“ — És könyei pörögtek szeméből a természet

nyers gyermekének. Így végzé a plebános ur e történetet.

„Isten gyermekeiknek fizeti vissza,“ mondá az egyszerű sóvágó, és szavai teljesültek, kedves plebános ur, viszonzám én; és örömteli érzelmek közt ebédhez ülénk, melly alatt a magas és nemes házas pár jólétére lelkes „éljen“-ekbe törtünk ki.

Katholikus hitélet.

IV.

Várad-Olaszi. Tisztelt szerkesztő ur! Jézus vítézkedő anyaszentegyháza dec. 8. ünneplé a boldogságos szeplőtelen szent Szüz fogantatása napját az egész világon, de mi Várad-Olaszi lakosai kétszeres örömben valánk elmerülve; az első öröm e nagy napnak megszentelése, mert tudjuk, hogy boldog a nép, melly Máriát tiszteli. A második öröm vala azon sz. szobor felszentelése, melly a kökereszt alatt ülő fájdalmas anyát, sz. fiát ölébe tartva, ábrázolja, mellyet is szívünk mélyéből szeretett főpásztorunk, s püspökünk Szaniszló Ferencz ő exceleniája bőkezűsége hozott létre, mellyet ő maga fel is szentelt. Én a jámbor katolikusok nevében forró hálámat s köszönetemet nyilvánítom, mert értettük szeretett főpásztorunk előbeszédéből azon szent szobornak magasztos és üdvösczélját, hogy minket, és minden előtte elmenőt, jobbulásra, s a hitbeni erősségre serkentsen. Számosan valánk ezen kétszeres ünnepen, sokaknak könnyeket idézett elő azon sz. beszéd, nem a szomorúság, hanem az öröm könnyei fakadtak szemünkbe.

Jézus meggyógyított tíz poklos férfit, és egy közülök hogy meggyógyult, visszament, lábaihoz borult és hálákat ada, s ez publikánus vala, Lukács 17.

Máskor ismét hozának egy siketnémát, és meggyógyítá, ő pedig parancsolja, hogy senkinek meg ne mondanak; ő pedig annál inkább hirdeti, Márk. 7. rész. Illyen nagy jó teteményt, mellyet kegyes főpásztorunk kifogyhatatlan szeretete nyújt, én is annál inkább közlöm a Katholikus Néplap olvasóival, hogy imáinkat kapcsoljuk össze, hogy az ég Ura hosszú élettel, s engedelmes nyájjal áldja meg jó főpásztorunkat!

Fábry István,
suszter mester.

V.

Léva, dec. 30. 1852. Szent István első vértanu ünnepe nálunk örvedetesebb volt a szokottnál; mert e nap ismét két eltévelyedett juh, meghallván a jó pásztor szavát, visszatért egyházuok aklába.

Az áttértek szemök előtt tartván az első sz. vértanu példás életét, ki kész volt az igaz hitbeni meg-

maradásért kinos halált szenvedni: úgy ők is megvetve minden világi rágalmakat, siettek a római katolika hitet felvenni, mi példásan meg is történt. Nevök: Plesznik János, és Kovács József. Evangelikusok voltak.

Nem lehet meg nem említenem, hogy valamint az öt előbbi: úgy ezen két utóbbi áttérő ismét n. t. Lakner István segédlelkész úr oktatásában részesültek, és szinte az ő kezeibe tették le az esküt, ki is fáradhatlan s buzgó lelkipásztorkodásáért városunkban köztisztelőben áll.

Uhrin Pál,
leányosztály tanítója.

VI.

Pomogy. Kedves dolgot hiszünk tenni jámbor hitfeleinknek, ha velök azon egyházi ünnepélyt közöljük, melynek decemberhó 26-án Fertő vidék lakói tanui valának. A pomogyi jámbor jegyző s iskolamester fia, Nabinger Nemesius, sz. Ferenczrendű szerzetes növendék, nem rég Ö herczegsége hazánk primása által felszentelt pap sz. István vértanu ünnepén áldozatainak első zsengéjét a Mindenhatónak bemutató. A sok ezerre menő népsokaság megilletődés, és benső érzelmek tusakodó árja közt kísérté Jézus új felkent szolgáját a szentegyházba. Berévén az oltárhoz, azonnal a „jőjj el sz. lélek ur Istent“ éneklé el az új áldozár, melynek végével a sz. áldozathoz fogott. Evangelium után Dosztal Gaudentius atya szöszékre lépett, és kenetdús beszédében olly ritka tapintattal festé a papi állás fényes ugyan, de sok fáradságokkal teljes méltóságát, hogy nem volt talán egy is köztünk, kinek szemeiből a szónok szavai könyeket ne facsartak volna ki. A háladatosság és megilletődés gyöngyei hullottak most az új áldozár szemeiből, s szívforráon áldá meg azt, kinek atyai ápolása őt a szentek szentébe segítette, s kinek vezető kara őt élte legszebb percében is védangyalként körülfogta. Könyezett az édesanya is, és a szeméből fakadó könyesepek mind megannyi röpimák lehettek, melyek sz. Ferencz szerzete virágzásaért az ég Urához szálltak. . . . Ez rövid vázlat az örömmünepünknek, melyben mi és Fertő vidékének lakosi részesítettünk. — Áldja meg az Isten a jámbor szülöket, kik Krisztus egyházának egy szolgát neveltek!

J. Gyula.

Társulati ügy.

Az „Oesterreichischer Volksfreund“-ban ezeket olvassuk: Szembetűnő és tagadhatlan a rossz befolyás, melyet a gyárok félszázad óta a gyárban dolgozók teste- s lelkére, és ezáltal a többi népességre is gyakorolnak. Itten csak azoknak erkölcsrontó hatásával

van ügyünk; és ezen tekintetben a gyárok közönségesen mint „a bűnök iskolái“ festetnek, és azért sokaktól elnyomásuk kívántatik és tanácsoltatik. Egy egészen váratlan feleletet ezen mindenesetre meggondolásra méltó kívánatra ada nem régen egy nyilvános gyár meglátogatása, melyre némelly barátimmal meg voltam híva.

Ezen gyárban körülbelül 600, többnyire nőszemély foglalkozik. Este volt, midőn a légszesz által kivilágított gyárépületbe lépünk, melynek kívülől palota alakja volt, a mint kevéssel ezelőtt egy ösmerekes álladalmi férfihoz tartozott is. A dolgozónők kilencz hosszú terembe a munka osztálya szerint voltak elkülönözve. Beléptünkkel örvendetes bámulattal hallottuk a Severinegyetel jelszavát: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!“ Mindamellott azonban a szorgalmas kezek nem hagyák magokat háborgattatni, és a munkára szegzett szemeknek alig volt idejük az átmenetben reánk figyelni. Nekünk pedig annál nagyobb alkalmunk volt, szemmel és füllel a teremeket és népességeket vizsgálva, keresztül futni. Egyszerre az ajtónak átellenében lévő falára tekinték, és lám! egy fakereszt tisztelteméltőan állt szemünk előtt. E tisztelteméltő jel egy már fonnnyadt — tehát nem a vendégek miatt kidiszesített — virágkoszorúval ékesítve nekünk az épen hallott katolikus üdvözetlet megmagyarázta. Ellenoldalon függött az Isten anyjának képe, és a harmadik falon a fiatal Császárcsászár arcképe. Kérdő tekintettel néztünk egymásra, valljon nem egy, az előbbi hívő századból való ajtatos polgár áldott műhelyében vagyunk-e? Itten a jötevő csendet nem zavarta, sem az illetlen szabadosság szava, sem a gonosz féktelenség tagjártatása, mint ez más helyeken olly gyakran történik. És ez így volt az egész házban.

Mindazáltal itt is a közcsend egyik vagy másik teremben egy kis időre félbeszakasztatott. Hangos ének itt is, mint más gyárookban, vidáman hallatszott; de a ful meg nem sértelett ama ocsmány és szemtelen dallok által, melyek maínap a dolgozó osztály csaknem mindennapi kenyeréhez tartoznak, és a melyeknek undorító vagy lázasztó rímeiből a szegény nép gonosz elveit meríti. Önkénytelenül, már a terem ajtaja előtt, kalapjainkhoz nyultunk, midőn egyik teremből az: „Üdvözlégy Mária, fényes hajnalesillag!“ egy másiktól a: „Jőjjetek, dicsérjétek vég nélkül!“ egy harmadiktól a felséges: „Téged Isten dicsérünk!“ teljeshangu karban elénkbe hangzott. Most egészen elfelejtettük, hogy egy gyárban vagyunk, és nem tartóztathatjuk vissza magunkat, hogy férfihangjainkkal ne kísérjük ezen nőikar átható énekét, mely kézimunkáját ének- s imával olly szépen tudja megszentelni.

Bámulya fogják kérdezni olvasóink: „imával? egy gyárban?“ Igen, imával, köz, hangos imával

kezd
gyár
nem
talmu
deku

sára
don
A d
keze
Ők f
Megh
a m
kähö
sők
„Min
Csász
mezé

azt a
az er
tény
hatal
ezen
tisztá
ságtó
Azért
közle
csend
szakit

lap,
tatik
áldás
zony
kor a
tek,
inás
szone
nyáb
zonba
gyob
ányol
mány
is ny
galon
be se

ból.
megv
minth
jon a

kezdék meg a dolgozónők reggel napi munkájukat a gyárban, a mint nekünk a felvigyázók tanusították, nem csak fölvidíté, hanem többnyire épületes tartalmu énekekkel folytatták, és mit fognak tenni záradékul?

Epen egy szomszéd, a gyártott jószág szarítására szánt raktárba léptünk, midőn mögöttünk a földön nagy zörejt hallunk. Megdöbbenve visszajöttünk. A dolgozónők lócsáik mellett térdepeltek, összetett kezekkel ajtatosan a falon függő feszülethez fordulva. Ők főnhangon előremondott estéli imádságot végeztek. Megható pillanat volt ez! Ezen helyen, és ezen személyektől, és ezen imádságok? Hangosan adtak hálát a minden jó Adójának, az ő áldásaért a mai napi munkához, és hangosan könyörögtek minden vétkes lépésök bocsánataért; megindult szívvél azt is kiálták: „Mindenekelőtt áld meg legdúsabb áldással a mi jó Császárukat, Ferencz Józsefet, ki nekünk itten élelmezésünk forrását atyailag nyitotta meg.“

Az, a mit itt láttunk és hallottunk, természetesen azt a kérdést adta szánkba: „De minő lábön áll itten az erkölcsiség?“ Ambár az itt tettleg behozott keresztény elv: „Munka és imádság“ elegendő feleletet adhattak nekünk, mégis örömünkre megtudók, hogy ezen gyárban hosszabb idő óta kéteshitű, vagy épen tisztátalan erkölcsi személyek sem a derék igazgatóságtól, sem a dolgozónőktől nem szenvedtetnek meg. Azért itten az elcsábításnak helye sincsen, mert a közlekedés és a rozsravezetés lehetetlen az uralkodó csend miatt, melly csak a fölvidíté éneklések által szakítottatik félbe.

És honnan mindez?

Az „Oesterreichischer Volksfreund“ czimű néplap, melly, mellesleg mondva, 80 példányban olvasztatik e gyárban, volt az, melly a Severinegyletnek áldásdús befolyásra az utat itt elkészítette. Annak bizonyosságát e helyen is láttuk. Mindjárt első beléptünk-kor a gyárterembe némelly gyárleányok élénkbe jöttek, és a köztünk lévő lelkésznek a reggeli s estéli imádságokért, mellyeket ez számokra irt, szíves köszönetet hoztak. A Severinegylet központi bizottmányából való lelkész volt tehát azoknak szerzője. Azonban örvendetes álmélkodásunkat még inkább nagyobbitotta azon tudósítás, hogy tudniillik ezen jó leányok minden vasárnap, és pedig a központi bizottmány ugyanazon egyházi tagjától, vallásbeli oktatást is nyernek, mellyre ők önkénytesen és olly nagy buzgalommal jelennek meg, hogy a terem mindnyájokat be sem fogadhatja.

Két óra mulva örvendő szívvél távozáunk a gyárból. Az utcán az első légszeszlámpa alatt egymásnak megvilágított és örömtől sugárzó szemébe néztünk mintha egyik a másiktól akarta volna kérdezni: „Valljon a gyárok mint erkölcsrontó intézetek eltörültes-

senek-e?“ S mindegyik barátságosan intő szeméből sugárzott ki a felelet: „Hogyha a gyárok a szabad egyház üdvös befolyása által azzá leendnek, mivé ez lett, akkor a bün iskoláiból ismét az isteni félelem, erény és hazafiság iskolái leendenek; akkor szükség leend, hogy az álladalomtól lehetőkép segittessenek és előmozdittassanak, hogy ez által a közönséges elszegényedés idejében ezerek tisztességes kenyeröket találják, s a szívek tisztán s elégedetten megőriztessenek és biztosittassanak. Egyébiránt magától értetődik, hogy ez csak azon gyárakban lehetséges, mellyek jó keresztények igazgatósága alatt vannak.

Most pedig még egy fontos kérdés van: Hol van ez a keresztény példánygyár? Ez szivargyár a Weisgarber nevű bécsi külvárosban, melly a derék Zuna igazgató ur által vezetetik.

Ezen intézetre illy áldásdús befolyást az ország-uti külvárosban lévő Severin-fiókegylet gyakorolt. — Menjetek, s tegyetek hasonlóan!

Különfélek.

Imint jelent meg Pesten, s a jó s olcsó könyvkiadó-társulat ügynöki hivatala által megszerezhető: **Bibliai történet.** Iskolai könyvül nagyobb gyermekek számára. Roder Alajos, az esztergomi főmegyében felső-ludányi plebánostól. Kiadja a jó s olcsó könyvkiadó-társulat. Az imint említett társulat már több évek előtt kiadott a főtisztelt szerzőtől egy kisebb bibliai történetet, melly a t. közönségnél olly nagy pártolásra talált, hogy a társulatnak már többször kellett azt kiadni. A jelenleg kiadott Bibliai történet a nagyobb gyermekek, vagyis a felsőbb elemi-, alreál- s gymnasiumi alosztályokban lévő gyermekeknek van szánva. Két főrészre oszlik az egész könyv. Az első részben az Ó-szövetség tárgyalatik X szakaszban, a második részben pedig az Új-szövetség szinte X szakaszban, mellyek utolsójában az apostolok történetei adatnak elő. Az egészet egy czélszerű függék fejezi be, a szent földről és ennek egyes tartományairól. Ekesíti ezen kiadást Palesztinának szép s kijavított térképe, melly ezen Bibliai történethez vagyon csatolva. Az egész könyv 213 lapra terjed, s kemény kötésben ára 30 kr. p. p. Kötetlenül 24 kr. p. p. Ohajtjuk, hogy ezen bővített Bibliai történet szinte azon pártolásra találjon, mellyre a kissébbik szert tett.

Szinte megjelent, s a jó s olcsó könyvkiadó-társulat ügynöki hivatalában kapható a következő német nyelven irt imakönyv: „Das Gottesfürchtige Kind. Gebetbuch für Kinder und Junglinge. Ezen imakönyvnek szerzője nt. Tóth Károly, sz. ferenczi áldozár, ugyanaz, ki már egy magyar nyelven irt, s nagy tetszésben részesült imakönyvvel ajándékozta meg az ajtatos fiatal közönséget. Szerző ur ügyesen választotta ki azon imákat, mellyek az ifju jámbor érzelmeit felkelteni képesek. Ajánlja ezen imakönyvet a czimzél bevalott érseki főpásztori jóváhagyás, válogatott beltartalma s három a szöveg közé kötött kép. Ára a kötés minőségétől függ.

Kolping Adolf, a mesterlegény-egyletek hirneves alapítója csak imint fordult meg Bécsben, hol a bécsi Severinus-egyletben jeles beszédet tartott az általa tervezett mesterlegény-szálloda (Herberg) ügyében. Az életből merített s

dús tapasztaláson alapuló beszéd oly nagy benyomást tett a nagy terembe alig férő nagyszámu hallgatókra, hogy másnap azonnal egy ur, ki magát megnevezni nem akarta, 1000 p. forintot adott a bécsi mesterlegény-egylet javára. Mielőtt pedig Kolping Bécsből távoznék, Karolina-Augusta anya-császárné Ő Felsége, ki a hol csak jöttevéstről van szó, mindenütt legelől áll, 2000 p. forintot kézbesített neki azon mesterlegény-szálloda számára, melyet Kolping Kölnben fel akar állítani, miszerint legyen hely, hol a szegény utas vagy beteg mesterlegények ápolást s oltalmat találjanak, s ne szoruljanak a legtöbb izben erkölcsrontó tanyákra, az ugynevezett herbergerekre. Ugy látszik, hogy német atyánkfiai már elértették, hogy hol vannak társadalmi bajaink okai.

A „Sion“ nevű katolikus újságban ezt írják: „A sz. gyermekség társulatának Aachenben, Mainzban, Münchenben és Bécsben van központi bizottmánya. Az utolsónak az elnöke, Magyarország főmélt. herceg-primása. A társulat iránti különös jóakarata jeléül, Ferencz-József Császár legifjabb testvére, Lajos főherceg elfogadta a társulat tiszteletbeli elnökségét. A sz. gyermekség társulata 1851-iki év május 1-től egész 1852-iki május 1-ig 400,000 forintot vett be v. p., s pedig még nem is küldötték be mindenünnen az ígért pénzeket. A font kitett összeg majd egész Európából, Amerikából, Kis-Ázsiából, Persia-, Kelet-India-, Aegyptom-s Algierből került ki. A kiadások 378,000 forintra v. rugtak, melyből 300,000 frt a chinai, cochinchinai, tongkingi, siami és maysuri missionariusoknak küldetett el. Így a paulai sz. Vinczéről nevezett szüzek, kik a macaoi intézetben a megmentett kis chinaikat nevelik, 25,000 forintot kaptak, chartrési sz. Pálról nevezett szüzek Hong-Kongban 23,000 forintot, 36,000 forintot kapott a Su-Tsueni apostoli helyettes, ki alapítója az ugynevezett „angyalai társulatnak“, mely a pogány-gyermekek keresztelése végett alakult, s mely most az apostoli sz. székeltől jóváhagyatván, s búcsukkal gazdagítatván, egész Chinában gyorsan terjed. Végre a Kiong-nani apostoli helyettes és a nankingi megye administratora maga s a kerületében levő jezsuita atyák számára kapott 60,000 forintot. Ezen jezsuita-atyák az általuk vezetett nevelőintézetekben 1400 gyermeket nevelnek, kik közül 4 ifju már is átlépett a kispapok növeldejébe. 1850-ben 20,000 pogány-gyermek kereszteltetett meg halálveszedelmében, kiknek legnagyobb része a sz. kereszttség felvétele után azonnal átköltözött az örök dicsőség honába, hogy a Mindenható trónja előtt áldásért esedezzenek jötevőikre, s a sz. gyermekség társulatára.

Helvetiának Freiburg városából következő borzasztó eseményről írnak: A sz. Olvasó ünnepe után következő hétfőn a „Kulcshez“ címzett korcsmában több vallásgunyoló hitetlen jött össze. Miután minden sz. dolgot istentelen gunyolódásokkal illettek volna, egy közülök a többin tul akart tenni, s borzasztó módon kezdett káromkodni. „Ha van Isten, mondá kárhözatos nyelvvel, úgy nem ér egy batkát sem.“ De az Isten nem gyaláztatik büntelen, s ezen gonosz embert is csakhamar elérte az Isten haragja. Ugyan is alig mondotta ki a fentemlített szitkot, holtan földrerogyott, s egyszersmind egész teste megfeketült. Félnap hevert ő ekként ugyanazon helyen, s senki sem mert hozzáynulni. Mäskor, ha valaki haldoklik, a lélekarangot megszokták neki huzni, de ez esetben senki sem merte a harangot meghuzni, senki sem

tett készületet a temetésre, mindenki ijedten bámulta Isten itéletét, maguk a sujtottnak czimborái is. Végre a gyöpmes-ternek kellett, mint egy holt ebet, a borzasztó tetemet el-ásni.

Sok év előtt egy kis kéményseprő-gyermek, kiket házjukról Savoyardoknak szoktak hívni, jött Párisba, több apró pajtással, hogy ott kéménysepréssel, utzasöpörgetéssel s a t. élelmüket megszerezzék. Több nemeslelkü férfiak a kis fiuban szép elmebeli tehetségeket vettek észre, miért is ezeket az iskolákban kimivellették. A kis fiu férfivá nőtt, ragyogó észtehetsége mindinkább föltűnt, pap s híres egyházi szónok lett belőle, jelenleg pedig Franciaország egyik legkitünőbb püspöke. Neve Dupenloup, az orleani püspök ur.

Kegyes adományok jegyzéke.

A Csangó-magyarok épülő templomaira: Az esztergomi ősrégi papnövelde növendékei: 10 frt 20 kr. p. p. Sz. A. Bonyhádról 40 kr. p. p. A kalocsai főmegye több papnövendékei 2 frt 10 kr. p. p.

A sz. gyermekség társulatának: Nt. Jáky Ferencz ur az osli sz. gyermekség-társulata részéről 5 frt p. A német-ujfalui hívek 16 frt p. A sz. gyermekség társulata kalocsai tagjai 4 frt p. p. Az O-Kanizsai tagok 6 frt 56 kr. p. *) Fábry István, suszter mester 10 kr. A sárvári plebániából egy névtelen 1 frt 12 kr. p.

A középafrikai missio számára: N.N. 1 frt p.

A jeruzsalemii sz. sir őreinek: Fábry István, susztermester 10 kr. p.

Schlör Alajos emlékkövére: Nt. Ortántsi István, apácza helyettes lelkesz 5 frt p. p.

Jelentés.

Hogy a jó s olcsó könyvkiadó-társulat ügynöki személyzete annál inkább neki szentelhesse magát rendes, könyv-szállítói hivatásának, a fentemlített társulat t. választmánya jónak látta, a Katolikus Néplapok szétküldése iránt t. cz. Lukács László, pesti nyomdász ural szerződni, kinél jövő mártiustól fogva a Néplapok nyomatni is fognak. Midőn ezt t. Olvasóinknak tudomására juttatjuk, egyszersmind kijelentjük, hogy a netán elmaradó számokat valamint eddig, ugy ezután is készséggel pótolandjuk, ha t. Olvasóink a hiányzó számot megnevezendik le nem pecsételt levélben, mellynek czime ez legyen: „A Katolikus Néplap szerkesztőségének, Pesten, hirlapi reclamatio.“ Az ily nyilt levelet a posta ingyen tartozik ideszállítani.

Szerkesztő.

*) A Katolikus Néplap 5 példányért levonván 6 frt 40 kr. p. csak 6 frt 56 kr. p. maradt fen kegyes adományra. Szerk.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat;“ szerkesztő Blümelhuber Ferencz.

Emich Gusztáv könyvnyomdája, uri-utca, 8. sz.